

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sermones prestantissimi viri Roberti de Latio: ordinis
Minoru[m] sacre theologie professoris: pontificis
Aquinatis**

Caracciolo, Roberto

Lugd., Anno d[omi]ni. M.ccccxiiij. vi. no.Maij.

De iudicio dei contra fetidos sodomitas. Sermo. ix.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70607)

ad impia & turpia lucra: ad contractus prohibitos: & vfuras publicas. Vir vnus reperit de mille q̄ vt acq̄rat & thefaurizet & cōfciētā non inficiat. Tertia rō quare est reprehēfibilis mulier: ornatus dicit intētionis. Nam poſito q̄ ſm ſui ſtat̄ decētā mulieres ſe ornent: tñ que inueniant in tali ornatu intētionē h̄re vt viroz aspiciētū animos ad ſui ſcuſpiciētā illiciūt cū hoc ſit p̄ charitatē dei et primum: etiā ſi nō ſequat alicuius ruina mortaliter peccāt: q̄ eſt ibi proſpice & p̄ ſcandalū actiū et mortale: ſm 2bo. ij. ij. q. xliij. ar. iij. & iij. De talibus ſic ſe ornantibz dicit Hiero. ad ſaceras virgines de continētia virginali. Impudiciſſimū mulierū affectū ſemper in lapidibz: ſemp in gēmis: ſemp i ornāmētis extriſecis glām ponit. Nō ſufficit eis libido innata nature: ſ; occaſione querūt explende libidinis. Affectāt p̄culdubio vt oculi viroz aurū cōtemplantent: gēmas: tandē figant in faciē vt furuius oculoz ſuoz nutibz facilius incitēt ad libidinofuz incēdiū. hec ille. Si ſo alique ſe ornant p̄pter iactātā & vanā glām ibi conſtituētēs ſinē ſuū vltimū: magis diligētēs illā gloriā q̄ ſalutē anime ſuz: vel gloriā eternā: parate facere cōtra precepta dñi vel eccleſie vt poſſint conſeq̄ illam laudem: ipſe adhuc mortaliter peccant. Si autē id faciant vt virū a concupiſcentia retrahant aliarū mulierū: nullū ibi tunc erit peccātū. Sed quis intētionē ſe ornatiū cognoscere pōt niſi deus? Pro maiori ſiquidē parte hoc ſolet eſſe mulierū ſcutū: vt aſſerant ſe ornare intētionē placendi viroz ſuis. Si verū dicunt: bene eſt. ſi autē: imputetur eis. Quarta ratio quare eſt reprehēfibilis mulier: ornatus dicitur inhoneſtatiōis. Decet namq; mulieres honeſte loqui: honeſte incedere: honeſte conuerſari: honeſte deniq; ſe ornare: quia honeſtas extrinſeca mentem oſtendit pudiciz. Inquit enim Ariſt. li. i. ſ. 1. 1. Operū ſigna habitus ſunt. Et iij. Ethico, Unuſquiſq;

qualis eſt: talia dicit & operat: & ſe viuit. Et ſapiens Eccli. xix. Amictus corz poris: & riſus dentium hominis incefus enūciant de illo. Cū igit̄ multe ſint mulieres inhoneſte ſe ornātes: nō pōt de inhoneſtate non vituperari. De ſunt que denudāt pectus: oſtēdūt collum: & diſcooperiūt brachia: ludūt cū oculis: loquunt ſcurrilia & ocioſa. De quibus Hiero. ad matrē & filiā ait: Palliolum interdū cadit: vt cādidos nuder humeros. Et ad Furia idē inq̄t: Aut loquēdū nobis vveſtiti ſum: aut veſtendū vt loq̄mur. Lingua p̄ſonat caſtitatē: et totū corpus p̄fert impudicitā. Arbiſtro: ego ml ita exornare poſſe mulieres ſicut honeſtatem. Vinc et tibi qui vroz ducere cupis audeo dicere illud qd Hierony. ſcribit ad demetriadem virginez. Illa tibi ſit pulchra: illa amabilis: illa habēda pro ſocia: que neſcit ſe eſſe pulchram: que negligit forme bonum: et procedens ad publicum non pectus et colla denudat: nec reuocato pallio ceruices aperit: vir vno oculo: qui vie eſt neceſſarius patenter ingreditur. Et recte hec aſſerit: quia vbe illi qui vane vroz incurrit commercium. Adulta eſſent de huiusmodi exceſſibus enarrāda: que breuitatis cauſa relinquimus. Ad tamen concludimus q̄ mulierū publicas pompas deus guerris et alijs tribulationibus domat. A quibus nos liberet ip̄e qui eſt benedictus in ſecula ſeculorum. Amen.

De iudicio dei cōtra fetidos sodomitas.

Sermo. ix.

Almo trepidāri cordeq; gelido cōmemorandum eſt a nobis quid egerit robuſta manus excelsi dei cōtra homines sodomitas. Nam temporibus noſtris maxima chriſtianoſum multitudo heu heu vicioſo sodomitico periclitatur. Neq; ſcelus tam neſphandiffimum ſilentio eſt pretereundum: quinimmo acriter inſiſtendum eſt

ll n

De timore iudiciorum.

ad eius detestationē: exprobrationem: & increpationem. Ob illud siquidē vt patet bit sodomitis indignatus deus igne de celo misso: & regiones & homines cūctos deleuit. Quare in hoc sermone de subuersione sodomorū dicendū est. De qua declarabimus tria mysteria,

Prīmū de rationis.

Secūm reuelationis.

Tertiū modificationis.

¶ De propter peccatum execrandū sodomie deus celesti igne destruxit gētes sodomorum. Capm. f.

In causa putāt pleriq; increduli sodomā esse deletam. Dicit em̄ Paulus Orosius libro. f. q̄ ante annos vrbis cōdite mille centū seraginta arsit sodoma. Qd̄ Cornelius tacitus etiaz scripsit: licet causam taceat. Sed Iudo. rii. etymol. expresse sic loquit: Pētropolis regio in confinibus arabie & palestine sita: dicta a q̄ncq; ciuitatibus impiorū que celesti igne cōsumptę sunt: terra amplius hierosolymis olim vberrima: nūc aut̄ deserta atq; exusta. Nā p̄ scelere incolarū de celo descēdit ignis qui regiones illā in cineres eternos dissoluit.

Cuius vmbra quedā & species in fauillis & in arborib; ipsis etiā adhuc videt. Nascūtur em̄ ibi poma virētia sub tāta specie maturitatis: vt edēdi desiderium gignāt. Si carpas fatiscūt ac resoluunt in cinerē: fumūq; exhalāt: quasi adhuc ardeant. Vocipsum ponit Aug. lib. xxi. de ciui. dei. c. v. Scripturā ergo sanctas imitantes firmiter dicimus & tenemus q̄ vitium sodomiticū causa fuit illius ardentis et inflammari iudicij. Nec mirum cum peccatū illud sit grauissimū: & deo benedicto fetidum & exosum: immo angelis et hominibus recta sapientibus. Cuius grauitatem ostendunt nobis potissime tria.

Prīmā nominatio.

Secūm vociferatio.

Tertium punitio.

¶ De grauitate vitij sodomitici.

Prīmū qd̄ ostēdit vitij sodomitici grauitatē dicitur nominatio. Nominatur enim quadruplici vocabulo.

Prīmū est crimē pessimū.

Secūm passio ignominie.

Tertium turpitudine.

Quartū abominatio.

¶ De primo est textus Gen. xij. vbi dicitur: Voies sodomite pessimi erāt: & peccatores corā dño nimis. Et Gen. xxiij. Benisauit ioseph fratres suos apud patrem crimine pessimo. Adagister in historia scholastica. f. de coitu cū brutis: licet sim Nico. de ly. aliqui exponāt vel de odio in ipsum ioseph: vel de ira pessima. De secō vocabulo dicit ap̄lo Roma. f. Erudidit illos de; in passiones ignominie. Nā femine eorū immutauerūt naturā vsū in eū vsū qui est cōtra naturā. De tertio vocabulo sequitur ibidē Paulus. Similiter autem & masculi relicto naturali vsu femine: exarserunt in besteris suis: masculi in masculos turpitudine operantes. De quarto vocabulo scribit Zenuf. xvij. Cū masculo ne cōmiseraris: q̄ abominatio est. Et hic dicit Girardus odonis sup. vij. Epi. q̄ Bristo. posuit cōcubitū in masculo. inter bestialitates p̄suetudinales: nō inter egritudinales. Et id talis bestialitas est inexcusabilis. Nā bestialitas reducit ad duo. f. ad naturā: & ad p̄suetudinē. Prīmō mō est a natura. i. ex lesione nature. Que qdē pōt esse cōnaturalis. q̄ a naturā uitate cōtracta ex mala cōplexione. Et actualis: q̄ ex aliquo casu incurta: puta p̄pter egritudinē v̄l mania. Quibusdā aut̄ accidit ex p̄suetudinē: puta illis qui sunt ad talia p̄sueti a puericia. Peccatū ergo sodomiticū oīno cōtra naturā est: & graui; ceteris peccatis carnalib; sicut p̄ xxxij. q. vij. c. adulterij. c. offerrebar. c. flagitia. & c. vsus. & xxxij. q. v. c. in eo. et de peni. dist. f. c. si quis tam masculū. c. qui puero. & c. de excessi. prelatoy. c. clerici. ¶ Secūm qd̄ ostēdit grauitatem vitij sodomitici est vociferatio. Quare uol

*non le
in m
de p
sodomitici*

quippe peccata precipue inueniuntur: que
 fortiter clamant dei vindictam poscentia.
 Primum est homicidarum. Bene. iij. Dixit
 deus ad Layn. Ecce vox sanguinis fratris
 tui abel clamat ad me. Secundus est
 peccatum oppressorum viduarum. An. Erod.
 xviij. dixit deus. Audite et pupillo non no-
 cebitis. Si leseritis eos: vociferabunt ad
 me: et audiam clamorem eorum: et indignabitur
 furor meus contra vos. Tertium est pecca-
 tum detinentium mercedem laborantium. Et
 de hoc Jaco. v. c. Ecce merces operario-
 rum: qui messuere regiones vestras que
 fraudata est a vobis clamat: et clamor
 ipsorum in aures domini sabaoth introiuit.
 Quartum est peccatum sodomiticum. An. Be-
 ne. xvij. dixit deus: Clamor sodomorum
 et gomorreorum multiplicatus est et pecca-
 tum eorum aggravatum est nimis. Quin-
 tum quod ostendit gravitatem vitii sodomi-
 tici est punitio. Inuenitur huius sceleris
 quadruplex punitio. Prima est Les-
 uis. xx. vbi dicitur: Qui dormierit cum masculu-
 lo coitu femineo: uterque operatus est ne-
 fas morte moriatur: sit sanguis eorum super
 eos. Per legem insuper civilem sodo-
 mitis infligitur pena mortis. C. de adul-
 terijs. §. cum vir. Et in autentico: ut non lu-
 rarietur contra naturam. colla. vj. Secunda
 punitio sodomorum fuit nocte qua natus
 est christus. Tunc enim omnes sodomite morte
 subita perierunt. Hoc videtur sentire
 Hiero. qui super illo Esa. ix. Habitantis
 bus in regione vmbre mortis lux orta
 est eis. ait: Lux illa omnes isto vitio labo-
 rantes extinxit ne natura quam sumptis-
 rar tanta immundicia fedaretur. Tertia
 punitio peccati sodomitici est in pes-
 tilentijs: quas frequenter propterea im-
 mittit deus: ut ps. lxxij. q. vij. c. flagitia.
 Quarta punitio fuit in sodomis: de
 qua dicemus in sequentibus. Quid plus
 ra. Abominabile ultra quam dici potest est
 peccatum istud: adeo ut feratur a quibus-
 bunda ipsis demonibus detestandum.
 Nam inter demones aliqui inueniri di-
 citur: qui dum vitium istud perpetratur:
 nullo pacto volunt esse presentes. O sces-

lus nec nominandum: o malum omni vitio-
 perio dignum: o peccatum natura maculans: o
 vitium spurcissimum: a cunctis merito expro-
 brandum. Danatur a gentilibus Zaralus
 rex phugie qui rapuit Sanymedem filium
 Troij regis dardanoz: ut ab eo abuteretur.
 In dardania regnavit tros: a quo
 troiani dicti sunt. O quale dedecus: quas
 lise ignominia inter christianos tale quod
 cogitare vel dici. Ehe mundo a scandalis.
 Ehe sodomitarum concubiis. Ehe qui ex-
 creuit hec perditissima iniquitas: ita ut
 pene omnes inuoluat status.

Qualiter sodomorum incendiū fuit
 Abrae reuelatum: qui orauit a populo: et
 quod non fuit populus dignus liberari abraam
 cum peruenit ad numerum decem nil dis-
 rit amplius. Capm. ij.

Ulterius deus benedictus sodo-
 mitas pessimos iuste deua-
 stare secretum suum aperuit
 Abrae dilecto suo. De quo
 considerare debemus tria.

- Primo amicitiam.
- Secundo beniuolentiam.
- Tertio prudentiam.

Quare deus voluit Abrae reuelare que
 sodomite faciebant.

Quando consideremus in Abra-
 am amicitias: quod meruit esse
 amicus dei. Est utique hoc vnum
 de vere amicitie signis: quoniam
 quod dicat amico secreta: ut
 plene posui in sermone de amicitia in li-
 de virtutibus. An. Amb. lib. de officijs.
 Nil inquit occultat amicus si verus est.
 Et sapiens Prover. xxv. Causam tuam tra-
 cta cum amico tuo. Tenenda est tamen semper
 gula Seneca. ad Lucillum di. Oia cum amico
 delibera: sed de ipso prius. Deus igitur ve-
 rus erat amicus: cui fidelitas abrae no-
 tissima erat. Ideo dixit ut ponit Bene.
 xvij. Num celare potero abraam que gestu-
 rus sum. Dixit ergo illi: O chare abraam
 clamor sodomorum et gomorreorum multi-
 plicatus est: et peccatum eorum aggravatum est
 nimis. Descendam et videbo utrum clamo-
 rem qui venit ad me opere compleuerint.
 ll ij

*Deq. voluit
 reuelare
 abraam*

De timore iudiciorum.

Secūm oēs doctores deus cui nihil est absconditū hoc sic dicit in exemplū nostrum: ne precipites simus ad ferendas in proximis repete sentētiās: et ne eos de facili morte adiudicemus: De hoc est textus. n. q. f. c. deus om̄ps.

¶ De oratione abrae pro populo.

Ecūdo cōsideremus in abraā beniuolentiā ad proximōs. Luz em̄ audisset hec v̄ba dei dicit: O deus meus nūquid perdes iustū cū impio? Si inuenti fuerint. it̄ quinquaginta iusti in ciuitate: peribunt simul et non parces loco illi p̄pter quinquaginta iustos si fuerint in ea. Ab̄ sit te vt rē hāc facias: et occidas iustū cū impio. At d̄s: Si inuenero i sodomis quinquaginta iustos in medio ciuitatis: dimittā oī loco p̄pter eos. At h̄o abraā descendit ad. xiv. deinde ad. xl. deinde xxx. deinde ad. xx. deinde ad. x. audius vt populus ab illa plaga liberaretur.

¶ De decem persone faciunt populum.

Tertio consideremus in abraā prudentiā: q̄ nō descendit infra decē. Secūm Nico. de lyra hoc ideo fecit: q̄ decē faciunt populū. Neq̄ videbatur cōueniens: vt vbi nō inueniret populus iustoz indulgeret de tot̄ iniquis atq̄ peruersis.

¶ De terribili sodomorum cōcrematione.

Am dicēdū est quō de vltus est iniquitatē illoz: q̄ vt sic dicā r̄adiū fatigauerant eius mentem. Abi tria consideremus.

Primo angeloz apparitionē.

Secūdo loth liberationē.

Tertio ciuitatū deletionē.

¶ De angelis qui apparuerūt abrae in specie iuuenum.

Primo cōsideremus angeloz apparitionē. Dicit textus b̄blic. Ab̄yt d̄s idest nō apparuit: postq̄ cessauit loqui: et abraā reuersus est in locum suū. Venērūtq̄ duo angeli sodomā vespere. Nico laus de lyra. Venērūt inquit in assu-

pris corporib⁹ in specie iuuenū sedente Loth in forib⁹ ciuitatis expectāte aliter ius hospitis aduētū. Qui occurrit eis: adorauit. i. reuerēt̄r suscepit eos: p̄tias vt declinarēt in domū suā. Quibus ingressis fecit conuiuium et comederunt.

¶ Pro habēda aliquali intelligētia corū q̄ hic dicunt de angelis notāda sunt tria. Prīmū q̄ angeli nō habēt corpora sibi naturaliter vnita: vt docēt oēs theoloḡi in. n. sentē. dist. viij. Et hoc p̄bat̄ per Damascenū et Dionysū. Et contra hoc arguūt aliqui. Nam Origenes in libro periar̄chon dicit sic: Solius dei patris et filij et spiritus sc̄i vere id p̄cipuum est: vt sine materiali substantia et absq̄ vlla corporee additionis societate intelligatur existere. Bernardus etiā dicit homel. vj. super cantica. Demus soli deo sic immortalitatem: sic in corporeitate nec propter aliud solacio indiget instrumenti corporei. Liqueat autem omnem spiritū creatū corporeo idigere solacio. Et Aug. in. n. sup̄ Gen̄. ad it̄am. et in. n. de trinitate. et in. viij. de ciui. dei. et in libro de eccle. dogma. videt̄ asserere q̄ angeli habēt corpora aerea et subtilissima. Et Grego. in homelia epiphante notat̄ angelū aial rōnale. ¶ Dis autoritatib⁹ respondet sanct⁹ Tho. s. parte. q. lxxv. ad. s. arg. q̄ aliqui estimauerunt nullas substantias incorporeas esse: nisi corporibus vnitas: adeo q̄ quidā etiā deum posuerunt esse aīam mundi: vt Aug. docet lib. viij. de ciui. dei. c. vi. Sed q̄ hoc fidei catholice repugnat: que ponit deū sup̄ oīa exaltatū. Em̄ illud ps. viij. Eter uata est magnificentia tua super celos. Origenes hoc de deo recusans dicere in alijs secutus est alioz opinionē: sicut et in multis alijs deceptus fuit: sequēda antiquozum philosophozū opinionēs. Unde Hieronymus ad Desiderium de illo inquit: Origenes melior in bonis peior in malis fuit: cuius hereses in libris periar̄chon quos ipse cōposuit maxime inueniri dicunt̄. Ab̄ agister in die

scitia scholastica super Beneficium circa
 principium. Periarchoon est liber in quo
 Ougenes dixit xpm adhuc in aere pro
 demonibus pati debere: sicut in terra
 pro hominibus passus est. Non tenetur igitur
 eius dictum: quod angeli habeant corpora.
 Verbum vero Bernardi exponitur quod
 spiritus creati indigent corporeo instru-
 mento: non naturaliter unito: sed ad aliquid
 assumptum: ut infra dicitur: scilicet propter instru-
 ctionem nostram. Augustinus autem loquitur non asse-
 re: sed platoniorum veras opiniones.
 Gregorius vero notat angelum rationale animal: mes-
 saphorice propter similitudinem rationis.
 Quod secundum notandum quod quidam dixerunt an-
 gelos corpora non habuisse: sed omnia
 que in scripturis divinis leguntur de ap-
 paritionibus angelorum: contigisse in vi-
 sione prophetie: hoc est secundum imaginem.
 Sed hoc dictum ut dicit Theophrastus. ubi. 3.
 arti. ij. repugnat intentioni scripture.
 Illud enim quod imaginaria visione vide-
 tur est in sola imaginatione videns.
 Unde non videtur indifferenter ab om-
 nibus. Scriptura autem divina sic in-
 troduct inter dum angelos apparet: ut
 communiter ab omnibus viderentur:
 sicut angeli apparentes abrahæ visi sunt
 ab eo et a tota familia eius a Loth et a
 civibus sodomorum. Sicut angelus qui
 apparuit Iob ab omnibus videbatur.
 Et quo manifestum sit ista contigisse secundum
 corpoream visionem: qua videtur id quod
 positum est extra videntem: unde ab om-
 nibus videri potest. Tali autem visione non
 videtur nisi corpus. Cum ergo angeli neque
 sint corpora neque habeant corpora sibi na-
 turaliter unita: relinquatur quod interdum
 corpora assumant. Assumunt autem illa ex
 aere condensando ipsum virtute divina:
 quantum necesse est ad corporis assumpti-
 di formationem. Nam aer condensatus fi-
 gurari et colorari potest. Corpus vero assum-
 ptum ab angelo unitur sibi: non quidem
 ut forme: sed sicut motui representato
 per corpus mobile assumptum. Sicut enim
 in sacra scriptura proprietates rerum intel-
 ligibilibus sub similitudinibus rerum sensi-

bilibus describuntur: ita corpora sensibilia
 divina virtute sic formantur ab angelis
 ut congruant ad representandum angelis
 intelligibiles proprietates: et hoc est an-
 gelum assumere corpus. Et hi angeli non
 indigent corpore assumpto propter se-
 ipsos: sed assumunt corpora propter nos:
 ut familiariter cum hominibus conversando
 demonstrent intelligibile societatem: quam
 homines expectant cum eis habendam in futu-
 ra vita. Hoc etiam quod angeli corpora assum-
 pserunt in veteri testamento: fuit quod-
 dam figurale iudicium quod verbum dei assum-
 pturum esset corpus humanum. Omnes
 enim apparitiones veteris testamenti ad
 illam apparitionem ordinate fuerunt: qua
 filius dei apparuit in carne. Tertium
 notandum quod sicut non est contra veritates
 quod in scripturis intelligibilia sub figu-
 ris sensibilibus describuntur: quia hoc non
 dicitur ad astruendum quod intelligibilia
 sint sensibilia: sed quia per figuras sens-
 ibilibus proprietates intelligibilium sunt
 similitudinem quandam dantur intelligi.
 Ita non repugnat veritati sanctorum an-
 gelorum quod corpora ab eis assumpta vide-
 tur homines viventes: licet non sint. Non
 enim assumuntur nisi ut per proprietates
 hominum: et operationem hominum spirituales pro-
 prietates angelorum: et eorum spirituali ope-
 re designent. Quod non ita congrue fieret si
 veros homines assumerent: quia proprietates
 eorum ducerent in ipsos homines: non in an-
 gelos. Quare angeli per organa assum-
 ptorum corporum non sentiunt nec in
 illa organa suppone sunt formata: quia non
 sunt formata ut per ea angeli sentiant: sed
 ad hoc ut per hominum organa virtutes spi-
 rituales angelorum designentur: sicut per
 oculum designatur virtus cognoscitiva an-
 geli: et per alia membra alie eius virtutes
 ut dicit Dionysius viii. c. cele. hierar.
 Ad historias itaque reuertentes enarra-
 mus quid actum sit. Et scribit in textu
 biblicæ quod viri civitatis a puero usque ad
 senem vallaverunt domum: et dixerunt Loth:
 Educ viros illos huc ut cognoscamus
 eos. Quibus Loth obtulit filias: quod non dicitur
 II III

De timore iudiciorum.

cognouerāt viros dicēs. Accipite illas
 et aburimini eis: viros autē istos nō tā-
 gatis. ¶ Dic querit vtrū loth sic faciēs
 peccauerit? Et quidā dicūt qd nō: eo qd
 de duob⁹ malis minus est eligendū. vt
 ps di. xij. c. duo. et. xxij. q. iij. c. iurauit.
 et. c. nō solū. Sed Nicol. de lyra dicit qd
 illud intelligit in corporalib⁹ seu tpali-
 bus: nō autē in spūalib⁹: qm̄ vt dicit apls
 nō sunt faciēda mala vt inde veniant
 bona. Et idē dicit. xxij. q. iij. c. sic non
 sunt. et. xxij. q. v. c. si quis vxorē. Quare
 illicitū fuit loth cōcedere filias ad abu-
 sum. Charitas em̄ est ordinata: et ideo
 nullus debet cōmittere aliquid inordi-
 natū vt p̄caueat a maiori pctō alteri⁹.
 Loth ergo nō potuit offerre filias suas
 quin consentiret pctō mortali. Excusa-
 tur itaq; a tanto: sed nō a toto. Tū ras-
 tione perturbationis mētis in q̄ erat.
 Tū quā vitio pessimo in suis ciuib⁹
 et violentie in hospitib⁹ occurrere intē-
 debat. Dū ergo sodomite violentiā infer-
 re tētarent: ita vt vellent effringere por-
 tas domus: angeli introduxerunt loth
 claueruntq; ostiū: et eos qui foris erāt
 percusserūt cecitate: a maximovsq; ad
 minimū. Nico. de lyra dicit: qd percussit
 sunt cecitate: non p̄iuatione visus: sed
 acrisia. Magister in historia scholasti-
 ca dicit: Acrisia est qm̄ hoīes habēt o-
 culos apertos et non vident: qd magi fa-
 ciūt incantationibus. Fit insup aliqñ
 qd homines rem habent in manu et nō
 vident: et hoc etiā est acrisia: ab a qd
 est sine: et crisis iudicium. ¶ Secūdo cō-
 sideremus loth liberationem. Dixerūt
 angeli ad loth: Omnes tuos educ de vr-
 be hac. Delebimus enim locum istum.
 Et ingressus loth ad generos suos ait
 eis: Surgite et egredimini: quia dele-
 bit dominus ciuitatem istam. Non est
 credendum: vt ait Hieronymus his
 qui dicunt alias filias a predictis vir-
 ginibus loth habuisse habentes viros
 que cum viris submersē sunt: sed gene-
 ros vocat futuros generos. Unde he-
 braica veritas habet. Egressus est loth
 ad sponso⁹ qui noluerunt egredi et vi-
 sus est eis ludens loqui. Mane dicit
 mulante loth exire apprehensum: cum
 cum vxore sua et filiabus suis staret
 cum angeli extra ciuitatem dicerent:
 Ne respicias retro: sed in monte salu-
 te fac. Qui ex perturbatione nondum
 plene credens domino ait: Nō possum
 in monte saluari: ne forte apprehēdat
 me malū et morar. Dicit magister in hi-
 storia scholastica. Forte senex: monti
 frigora: et labore vie horrebat. Addidit
 Loth. Est hic ciuitas parua: ad quam
 fugere sufficio: vt saluer i ea. Et ait do-
 minus: Non subuertam urbem p̄ qua
 locutus es. Et p̄pter verba Loth voi-
 cata est ciuitas illa legor: idest parua.
 Quādiu autē fuit ibi Loth: dñs peperit
 ei: sed vt dicit Hiero. concussa fuit his
 terremotu. Unde Loth timēs egressus
 māst in mōre: et Loth post subuersionē
 quattuor ciuitatū: tertio terremoto abi-
 sorpta fuit. ¶ Tertio cōsideremus ciui-
 tatum deletionē. Egresso Loth de So-
 domis: pluit dñs super ciuitates illas
 sulphur et ignē. Dicit Nicolaus de lyra
 qd ignis sulphureus habet ardorem et
 fetorē: ad significandū vitium sodom-
 tarum: qd fetet vilitate: et ardet ardore
 concupiscentiē. Et subuertit dñs ciui-
 tates illas: et omnes habitantes in eis.
 Eror hō Loth respiciens post se versa
 est in statuam salis: quam Iosephus di-
 cit se vidisse. Dicunt hebrei qd hoc fuit
 qd peccauerat in sale: vt sic pena respons-
 deret peccato. Petēti enim Loth sal p̄
 condimento cibi angelorū: quos homi-
 nes credebat: ipsa renuit apportare: qd
 non habebat charitatem ad hospites.
 Petierūt itaq; in igne omnes viri istos
 ferus: qui erant in ciuitatibus illis: os-
 taq; regio conuersa est in lacus. De quo
 Isidorus lib. xij. etymol. ait: qd dicit ma-
 re mortuum: qd nihil gignit viuum: nisi
 hil recipit ex genere viuientium. Nam
 neq; pisces habet: neq; assuetas aquis
 et letas mergendi vsu patitur auer: sed
 et quecuq; viuētia mergenda tentat

*q̄ vocat
 fuit et
 dicitur*

neris: quacūq; arte demersa statim ressi-
 liunt: et quibus vehementer illisa: statim
 excutuntur. Sed neq; ventis mouetur
 resistere turbibus bitumine. Neq; na-
 vigationis paries est: quia omnia vita
 carētia in profundum merguntur. Nec
 materiam vllam sustinet: nisi que bitu-
 mine illustratur. Lucernam accēsam fe-
 runt supernatare: extincto lumine mer-
 gi. Puro q; sapiētissimus deus statue-
 rit lacum illum tā admirādis proprie-
 tatibus sociari: vt sic magis occasionem
 habeant homines cognoscendi virtutē
 et potentiam dei. Ipse ergo sodomitas
 deleuit: nec passus est regionem illorum
 in lacum conuersam vt tactum est: vilo
 hūc tēpote habitabilem fieri. Caueant
 ergo qui christiano nomine decorātur:
 ne tanto crimine irretiti: deum celi con-
 turbent: et inducant vt iudicet illos: et
 verberet flagello suo. A quo nos miseri-
 corditer liberet: qui est benedictus in se-
 cula seculorum. Amen.

De iudicio dei contra Pharaonem et
 egyptios: in populum iudeorum seuiē-
 tes.

Sermo. x.

De repetim?
 frequentius de iudicijs
 dei viuētis: videntur
 his quibus lapidea cor-
 da sunt et adamantina:

frinola esse ineptaq; et abiiciēda. Aiunt
 enim illa cōficta inuētāq; esse: vt sic vul-
 gares terroribus quatiant. Sed profes-
 cto rerū gestarū experientia docet: ipos
 velint nolint esse mēritos. Offert nāq;
 scriptura scā vndiq; apertissime exem-
 pla et manifesta in quibus luculēter co-
 gnoscere possum? q̄terribilis omnipo-
 tens deus fuerit: et q̄dem sepius p̄ pctō
 res illū spernentes. Inter q̄ extat illud
 vnu: de quo in p̄senti sermone erimus
 discptaturi: q̄n. s. tot plagis percussit
 Pharaonē et pplm egyptioꝝ. p̄pter de-
 licta et facinora sua. Quare de iudicio
 dei p̄ Pharaonē locuturi: tria mysteria
 de illo p̄ponimus percurrēda.

Prīmū de ppli israelitici afflictio.
 Scdm Moysi diuina electio.

Tertiū pharaonis et suoz punitio.
 Qualiter Pharaos et egyptij crudeles
 erant populo iudeoz.

Eccauit Pharaos cōtra pos-
 pulū dei: et egyptij fecerunt
 similiter. Neq; arbitrandū
 est illū Pharaonē fuisse sub-
 quo Ioseph tā gloriose sub-
 limatus est: q; vt dicit Vincētius i spes-
 culo historiali ille dictus fuit Mesres:
 post quē et multi alij pharaones regna-
 uerunt successiue i egypto: vsq; ad istū
 Pharaonē Amenosis nominatum: qui
 in iudeos acriter insurrexit. Qd vt meli-
 us innotescat: in hoc mysterio de pplo
 iudaico tria p̄siderare debemus.

Primo multiplicationē.
 Scdo p̄secutionē.

Tertio aggrauationē.
 Qualiter multiplicatus est populus
 iudeorum.

Primo p̄sideremus illius po-
 puli multiplicationem. Dicit
 enim Exo. s. c. Filij israel cre-
 uerunt et quasi germinantes
 multiplicati sunt: et roborati nimis im-
 pleuerūt terrā. et Aug. xv. li. de ciu. dei.
 dicit: Ex vno Abraam nō multo ampli-
 us quadringentis annis multiplicatio
 hebrez gentis tanta procreata est: vt in
 exitu eiusdem populi ex egypto sexcen-
 ta milia hominum fuisse referantur bel-
 lice inuētutis. Scdm autē magistrū in
 historia scholastica. et colligitur ex. xv. c.
 Exo. habitatio filioꝝ israel in egypto
 fuit quadringentoz triginta annoz.
 Sed noīe egypti intelligendus est oīs
 incolatus eoz qui incepit a p̄missione
 facta Abrae in via mesopotamie. **¶** Se-
 cundo cōsideremus illius ppli p̄secutio-
 nem: quare. s. pharaos et egyptij p̄seques-
 bant iudeos. Et dicit Iosephus q; egy-
 ptij inuidebant eis p̄pter virtutē inge-
 nu et labous industriā: et affluētā opuz
 et sobolis nobilitatē. Secunda rō assis-
 gnat Exo. s. vbi dicit: q; Pharaos dixit: